

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI**

**FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT**

Aprobat la Ședința Catedrei de Drept
proces verbal nr. 9 din 09.04.2014

Șeful Catedrei de Drept Botnari E.

Aprobat la Ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale
proces verbal nr.4 din 19.04.2014

Președintele Consiliului Facultății de Drept și Științe Sociale Cojocaru I.

C U R R I C U L U M

la unitatea de curs: *DREPT ROMAN*

AUTOR: Dănoi Ion

Bălți – 2014

I. *Informație de identificare a cursului*

Facultatea: Drept și Științe Sociale

Catedra: Drept

Domeniul general de studiu: 38 Drept

Domeniul de formare profesională la ciclul I/II: 381 Drept

Denumirea specialității/specializării: 381.1 Drept

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repertizarea orelor zi / f/r			Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs.	Sem.	LI		
F.01.O.02	5 – zi 5 – f/r	150	45/24	30/6	75/120	Examen	Română

Titular: Dănoi Ion lect. univ., dr., e-mail – danoiiion@gmail.com

II. *Integrarea cursului în programul de studii*

În sistemul de învățământ studierea dreptului și educarea conștiinței juridice ocupă un loc independent: fiecare tânăr trebuie să cunoască mecanismele de bază de reglementare a vieții juridice a societății, drepturile, libertățile și obligațiile sale, organele la care să se adreseze în caz de violare a intereselor legitime, să aibă o imagine clară despre corelația dintre drept și putere, despre necesitatea creării statului de drept.

Cercetarea fenomenului juridic roman este necesară întrucât problema formării și evoluției dreptului nostru reprezintă unul din aspectele procesului de formare a însuși poporului român, în condițiile fuziunii ce s-a realizat pe plan etnic și instituțional după ocuparea Daciei de romani.

Problema importanței dreptului roman a intrat în preocupările romaniștilor din toate timpurile. Aceste preocupări își au explicația în faptul că dreptul roman nu a rămas un simplu document arheologic, așa cum este cazul altor legislații din antichitate ci a trăit o viață proprie, a depășit sub aspectul formei sale limitele societății care l-a generat și a exercitat o influență hotărâtoare asupra dreptului de mai târziu.

Multe din conceptele și categoriile juridice actuale își au originea în dreptul roman, care a reușit să le dea o asemenea elaborare, încât să poată fi utilizată pe scară universală. Amintim în acest sens, conceptul de obligație contractuală, obligație delictuală, transferul sau stingerea obligațiilor, contractul, termenul, condiția și nenumăratele altele.

Romanii au reușit asemenea performanțe în elaborarea unor contracte, încât au rămas aproape neschimbate, sub aspectul modului de formare, elementelor sau efectelor. Tot așa numeroase principii pe care romanii le-au formulat, în special în materia bunurilor și obligațiilor au rămas valabile și în prezent.

III. *Competențele dezvoltate în cadrul cursului*

2.1. *La nivel de cunoaștere și înțelegere*

- Să cunoască importanța studiului dreptului roman.
- Să determine originea regulilor juridice.
- Să cunoască importanța dreptului roman.
- Să analizeze situația actuală a dreptului roman.
- Să cunoască unele noțiuni fundamentale, precum: drept, dreptate, legalitate, legiferare, jurisprudență.

- Să cunoască unele elemente de istorie juridică a Romei.
- Să cunoască principiile fundamentale instituite de dreptul roman.

2.2. La nivel de aplicare

- Să determine conținutul dreptului privat și al dreptului public.
- Să aplice metode de analiză, sinteză și gândire logică la dezbaterile unor probleme de drept.
- Să compare soluțiile practice cu cele doctrinare, propuse de știința dreptului roman.
- Să ia decizii în situații contradictorii de drept.

2.3. La nivel de integrare

- Să stabilească rolul dreptului roman în formarea viitorului jurist.
- Să aprecieze influența dreptului roman asupra sistemelor actuale de drept.
- Să elaboreze comentarii asupra reglementărilor diferitor instituții în dreptul roman.
- Să elaboreze proiecte de cercetare științifică în domeniul dreptului roman.

IV. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

α) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la curs

Nr.	Tema	Nr de ore zi / f/r
1	Introducere în studiul dreptului roman	2
2	Izvoarele dreptului roman	2/2
3	Procedura de judecată	4 /2
4	Persoanele	6/4
5	Drepturile reale	6/4
6	Sucesiunile	6/4
7	Obligațiile	2/1
8	Contractele formale	2/1
9	Contractele reale	2/1
10	Contractele consensuale	4/2
11	Contractele nenumite. Pactele	2/1
12	Obligații născute din delict. Obligații născute <i>ex variis causarum figuris</i>.	2/1
13	Efectele obligațiilor	2/1
14	Stingerea obligațiilor. Transferul obligațiilor	2
15	Garanții personale și reale	1

b) Tematica și repartizarea orientativă a orelor la seminar.

N.	Tema	Nr de ore zi / f/r
1	Introducere în studiul dreptului roman	2
2	Izvoarele dreptului roman	2 /2
3	Procedura de judecată	4
4	Persoanele	6/2
5	Drepturile reale	6/2
6	Sucesiunile	6
7	Obligațiile	2

8	Contractele formale	2
9	Contractele reale	2
10	Contractele consensuale	4
11	Contractele nenumite. Pactele	2
12	Obligații născute din delict. Obligații născute <i>ex variis causarum figuris</i>.	2
13	Efectele obligațiilor	2
14	Stingerea obligațiilor. Transferul obligațiilor	2
15	Garanții personale și reale	1

V. CONȚINUTURI

CONȚINUTUL DISCIPLINEI	OBIECTIVE DE REFERINȚĂ
I. INTRODUCERE ÎN STUDIUL DREPTULUI ROMAN 1. Obiectul dreptului roman. 2. Importanța dreptului roman. 3. Elemente de istorie juridică a Romei. - Regalitatea - Republica - Imperiul 4. Diviziunile dreptului roman - Dreptul civil și dreptul ginților - Dreptul natural - Dreptul pretorian - Dreptul public și dreptul privat - Dreptul scris și nescris	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească obiectul dreptului roman ✓ Să determine importanța dreptului roman ✓ Să precizeze care este situația actuală a dreptului roman ✓ Să identifice formele de organizare ale statului roman ✓ Să identifice epocile dreptului roman ✓ Să descrie Regalitatea ca formă de organizare a statului roman ✓ Să argumenteze importanța reformei regelui Servius Tullius ✓ Să descrie Republica ca formă de organizare a statului roman ✓ Să caracterizeze Imperiul ca formă de organizare a statului roman sub cele două faze: Principatul și Dominatul ✓ Să analizeze noțiunea de drept civil și dreptul ginților ✓ Să definească conceptul de drept natural ✓ Să determine raportul dintre dreptul civil și dreptul pretorian ✓ Să facă distincție între dreptul civil de dreptul privat
2. IZVOARELE DREPTULUI ROMAN 1. Cutuma (obiceiul) 2. Legea 3. Edictele magistraților 4. Senatus-consultele 5. Constituțiile imperiale 6. Știința dreptului (<i>iurisprudentia</i>) 7. Codificarea lui Iustinian 8. Dreptul roman după Iustinian	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească termenul de izvor de drept ✓ Să identifice categoriile izvoarelor dreptului roman ✓ Să definească cutuma ca izvor de drept roman ✓ Să definească legea ca principal izvor din perioada republicană ✓ Să evidențieze caracterele Legii celor XII Table ✓ Să determine importanța edictelor magistraților ✓ Să determine calitatea de izvor de drept a senatus-consultelor ✓ Să enumere și să caracterizeze constituțiile imperiale ✓ Să analizeze calitatea de izvor de drept al jurisprudenței ✓ Să determine importanța operei legislative a lui Iustinian ✓ Să caracterizeze dreptul roman după Iustinian ✓ Să analizeze metodele de receptare a dreptului roman

<p>3. PROCEDURA DE JUDECATĂ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evoluția procedurii civile romane 2. Procedura legis-acțiunilor 2.1. Organizarea judecătorească 2.2. Desfășurarea procesului 2.3. Procedura de executare. 3. Procedura formulare. 3.1. Formula. 3.2. Desfășurarea procesului în sistemul procedurii formulare 3.3. Acțiunile în sistemul procedurii formulare. 3.4. Efectele sentinței în sistemul procedurii formulare. 4. Procedura extraordinară 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să descrie modul de apariție a procedurii de judecată statală ✓ Să definească noțiunea de procedură civilă romană ✓ Să identifice caracterele procedurii legis-acțiunilor ✓ Să caracterizeze organizarea judecătorească în sistemul procedurii legis-acțiunilor ✓ Să analizeze desfășurarea procesului în sistemul procedurii legis-acțiunilor ✓ Să analizeze legis-acțiunile de judecată ✓ Să expună procedura de executare ✓ Să determine premisele apariției procedurii formulare ✓ Să analizeze structura formulei ✓ Să descrie procedura în fața magistratului (<i>in iure</i>) ✓ Să analizeze felurile acțiunilor ✓ Să descrie procedura în fața judecătorului (<i>in iudicio</i>) ✓ Să analizeze efectele hotărârii ✓ Să expună procedura de executare ✓ Să identifice condițiile apariției procedurii extraordinare ✓ Să analizeze desfășurarea procesului în sistemul procedurii extraordinare ✓ Să analizeze hotărârea judecătorească
<p>4. PERSOANELE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea de persoană și de capacitate 2. Sclavii 3. Dezrobiții 4. Oamenii liberi cu o condiție juridică specială 5. Colonii. 6. Oamenii liberi 7. <i>Status familiae</i> (Familia romană) 8. <i>Patria potestas</i> (Puterea părintească) 9. Căsătoria romană 10. Adopțiunea și legitimarea 11. Stingerea puterii părintești 12. <i>Capitis deminutio</i> (pierderea capacității juridice) 13. Persoanele juridice 14. Tutela și curatela 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de persoană ✓ Să definească noțiunea de capacitate în sens juridic roman ✓ Să analizeze poziția juridică a sclavilor în statul roman ✓ Să definească izvoarele sclaviei ✓ Să caracterizeze modurile de dezrobire a sclavilor ✓ Să analizeze situația juridică a dezrobiților ✓ Să identifice stările de semisclavie ✓ Să deosebească oamenii liberi cu o condiție juridică specială ✓ Să definească colonatul ✓ Să determine categoriile de oameni liberi ✓ Să definească familia romană ✓ Să definească persoanele <i>sui iuris</i> și persoanele <i>alieni iuris</i> ✓ Să descrie categoriile de rudenie ✓ Să definească și să descrie puterea părintească ✓ Să analizeze condițiile de fond ale căsătoriei ✓ Să specifice formele căsătoriei romane ✓ Să descrie efectele căsătoriei ✓ Să definească adopțiunea și legitimarea ✓ Să analizeze modurile de stingere a puterii părintești ✓ Să determine cauzele și efectele pierderii capacității juridice ✓ Să descrie apariția și dezvoltarea conceptului de persoană juridică ✓ Să analizeze tutela și curatela
<p>5. DREPTURILE REALE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lucrurile 2. Proprietatea. 3. Posesiunea 4. Coproprietatea și coposesiunea 5. Modurile de dobândire a proprietății 6. Stingerea dreptului de proprietate 7. Apărarea proprietății 8. Drepturile reale asupra bunurilor străine 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea lucru ✓ Să definească noțiunea de patrimoniu; ✓ Să deosebească lucrurile patrimoniale de cele extrapatrimoniale; ✓ Să prezinte criteriile de clasificare a lucrurilor patrimoniale; ✓ Să determine apariția proprietății și a dreptului de proprietate ✓ Să definească noțiunea proprietății ✓ Să descrie formele proprietății private romane și caracterele acestora ✓ Să definească noțiunea de posesiune ✓ Să caracterizeze elementele posesiunii ✓ Să analizeze tipurile de posesiune

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să descrie coproprietatea și coposesiunea ✓ Să analizeze modurile de dobândire a proprietății ✓ Să analizeze modurile de apărare a proprietății ✓ Să definească drepturile reale asupra bunurilor străine
6. SUCCESIUNILE <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiuni fundamentale 2. Succesiunea legitimă 3. Succesiunea testamentară 4. Acceptarea și renunțarea la succesiune 5. Acțiunile succesoriale 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească dreptul succesoral ✓ Să determine importanța instituției succesiunilor ✓ Să analizeze istoricul dreptului succesoral roman ✓ Să determine sistemele de transmitere a bunurilor pentru cauză de moarte cunoscute de romani ✓ Să identifice deosebirile între succesiunea legitimă și succesiunea testamentară ✓ Să analizeze succesiunea legitimă potrivit normelor dreptului civil roman ✓ Să determine importanța reformelor pretorului în materie succesorală ✓ Să analizeze reforma dreptului succesoral în dreptul imperial ✓ Să definească testamentul ✓ Să caracterizeze formele de testament ✓ Să definească capacitatea testamentară ✓ Să analizeze cuprinsul testamentului ✓ Să identifice cauzele de ineficacitate a testamentului ✓ Să definească și să analizeze legatele și fideicomisele ✓ Să caracterizeze condițiile acceptării și renunțării la succesiune ✓ Să determine importanța acțiunilor succesoriale
7. OBLIGAȚIILE <ol style="list-style-type: none"> 1. Originea și noțiunea de obligație 2. Izvoarele obligațiilor 3. Clasificarea obligațiilor 4. Contractele 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să determine originea obligației ✓ Să definească noțiunea de obligație ✓ Să identifice elementele obligației ✓ Să analizeze criteriile de clasificare a obligațiilor ✓ Să definească noțiunea de contract ✓ Să caracterizeze elementele esențiale ale contractelor ✓ Să determine elementele accidentale ale contractelor
8. CONTRACTELE FORMALE <ol style="list-style-type: none"> 1. Nexum 2. Contractul verbal 3. Stipulațiunea pentru altul 4. Promisiunea pentru altul 5. Contractul literal 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să identifice contractele formale ✓ Să definească contractul <i>nexum</i> ✓ Să analizeze specificul contractului verbal ✓ Să determine importanța stipulației pentru altul și promisiunii pentru altul ✓ Să diferențieze stipulația pentru altul și promisiunea pentru altul ✓ Să caracterizeze contractul literal
9. CONTRACTELE REALE <ol style="list-style-type: none"> 1. Mutuum 2. Fiducia 3. Comodatul 4. Depozitul 5. Gajul 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să analizeze specificul contractelor reale ✓ Să definească și să caracterizeze contractul <i>mutuum</i> ✓ Să definească și să caracterizeze fiducia ✓ Să definească și să caracterizeze comodatul ✓ Să diferențieze contractul <i>mutuum</i> de comodat ✓ Să definească și să caracterizeze contractul <i>de deposit</i> ✓ Să definească și să caracterizeze contractul de gaj
10. CONTRACTELE CONSENSUALE <ol style="list-style-type: none"> 1. Vânzarea-cumpărarea 2. Locațiunea 3. Societatea 4. Mandatul 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să analizeze specificul contractelor consensuale ✓ Să diferențieze contractele consensuale de contractele reale ✓ Să identifice contractele consensuale ✓ Să definească contractul de vânzare-cumpărare ✓ Să determine elementele contractului de vânzare-cumpărare ✓ Să analizeze efectele vânzării ✓ Să definească contractul de locațiune ✓ Să analizeze efectele contractului de locațiune

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să identifice felurile locațiunii ✓ Să definească și să caracterizeze contractul de societate ✓ Să analizeze probleme reprezentării în dreptul roman ✓ Să definească contractul de mandat
11. CONTRACTELE NENUMITE. PACTELE <ol style="list-style-type: none"> 1. Noțiunea și categoriile de contracte nenumite 2. Noțiunea și categoriile de pacte 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să determine rațiunea contractelor nenumite ✓ Să identifice categoriile contractelor nenumite ✓ Să diferențieze contractele nenumite de celelalte categorii de contracte ✓ Să definească noțiunea de pact ✓ Să determine importanța pactelor ✓ Să analizeze diferitele categorii de pacte
12. OBLIGAȚII NĂSCUTE DIN DELICTE. OBLIGAȚII NĂSCUTE EX VARIIS CAUSARUM FIGURIS <ol style="list-style-type: none"> 1. Privire istorică 2. Delictele de drept civil 3. Delictele de drept pretorian 4. Acțiunile noxale 5. Gestiunea de afaceri 6. Îmbogățirea fără cauză 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de delict ✓ Să analizeze istoricul obligațiilor delictuale ✓ Să caracterizeze delictele de drept civil ✓ Să definească delictele de drept pretorian ✓ Să identifice finalitatea acțiunilor noxale ✓ Să definească obligațiile născute <i>ex variis causarum figuris</i> ✓ Să definească și să caracterizeze gestiunea de afaceri ca izvor de obligații ✓ Să definească și să caracterizeze îmbogățirea fără justă cauză ca izvor de obligații
13. EFECTELE OBLIGAȚIILOR <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerații generale 2. Obligațiile naturale 3. Daunele interese 4. Forța majoră și cazul fortuit 5. Punerea în întârziere 6. Culpă 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să identifice efectele obligațiilor ✓ Să definească noțiunea de obligație naturală ✓ Să caracterizeze daunele interese ✓ Să analizeze condițiile de apreciere a daunelor interese ✓ Să determine cauzele de exonerare a debitorului de la plata daunelor interese ✓ Să analizeze condițiile punerii în întârziere ✓ Să definească noțiunea de culpă ✓ Să analizeze formele culpei în epoca lui Iustinian
14. STINGEREA OBLIGAȚIILOR. TRANSFERUL OBLIGAȚIILOR <ol style="list-style-type: none"> 1. Moduri de stingere a obligațiilor după dreptul civil 2. Moduri de stingere a obligațiilor după dreptul pretorian 3. Cesiunea de creanță 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să evidențieze modurile de stingere a obligațiilor cunoscute de dreptul roman ✓ Să definească plata ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să definească remiterea de datorie ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să caracterizeze stingerea obligației prin novațiune ✓ Să definească confuziunea ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să caracterizeze renunțarea la datorie ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să caracterizeze stingerea obligației prin compensație ✓ Să compare modurile de stingere a obligațiilor după dreptul civil de modurile de stingere a obligațiilor după dreptul pretorian ✓ Să definească cesiunea de creanță ✓ Să caracterizeze procedeele cesiunii de creanță
15. GARANȚII PERSONALE ȘI REALE <ol style="list-style-type: none"> 1. Considerații generale 2. Garanțiile personale 3. Garanțiile reale 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească garanțiile personale și reale ✓ Să determine importanța garanțiilor ✓ Să analizeze formele garanțiilor personale ✓ Să analizeze formele garanțiilor reale ✓ Să compare garanțiile personale și garanțiile reale

VI. Lucrul individual cu studenții

Nr.d/ o	Conținutul lucrului individual	Nr. de ore zi / f/r
------------	--------------------------------	------------------------

1.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească obiectul dreptului roman ✓ Să identifice formele de organizare ale statului roman ✓ Să identifice epocile dreptului roman ✓ Să analizeze noțiunea de drept civil și dreptul ginților ✓ Să facă distincție între dreptul civil de dreptul privat 	6/10 ore
2.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să identifice categoriile izvoarelor dreptului roman ✓ Să determine importanța operei legislative a lui Iustinian ✓ Să definească cutuma ca izvor de drept roman ✓ Să definească legea ca principal izvor din perioada republicană 	6/10 ore
3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de procedură civilă romană ✓ Să caracterizeze organizarea judecătorească în sistemul procedurii legislațiilor ✓ Să determine premisele apariției procedurii formulare ✓ Să identifice condițiile apariției procedurii extraordinare 	6/10 ore
4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de persoană ✓ Să definească noțiunea de capacitate în sens juridic roman ✓ Să definească familia romană ✓ Să analizeze condițiile de fond ale căsătoriei ✓ Să specifice formele căsătoriei romane ✓ Să determine cauzele și efectele pierderii capacității juridice 	8/10 ore
5	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea lucru ✓ Să definească noțiunea de patrimoniu ✓ Să definească noțiunea proprietății ✓ Să definească noțiunea de posesiune ✓ Să analizeze tipurile de posesiune ✓ Să analizeze modurile de dobândire a proprietății 	7/10 ore
6	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească dreptul succesoral ✓ Să identifice deosebirile între succesiunea legitimă și succesiunea testamentară ✓ Să analizeze succesiunea legitimă potrivit normelor dreptului civil roman ✓ Să definească testamentul ✓ Să caracterizeze formele de testament ✓ Să caracterizeze condițiile acceptării și renunțării la succesiune 	6/10 ore
7	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de obligație ✓ Să analizeze criteriile de clasificare a obligațiilor ✓ Să definească noțiunea de contract Să caracterizeze elementele esențiale ale contractelor ✓ Să determine elementele accidentale ale contractelor 	6/10 ore
8	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să identifice contractele formale ✓ Să definească și să caracterizeze contractul <i>mutuum</i> ✓ Să definească și să caracterizeze <i>comodatum</i> 	6/10 ore
9	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească contractul de vânzare-cumpărare ✓ Să definească contractul de locațiune ✓ Să definească și să caracterizeze contractul de societate ✓ Să definească contractul de mandat ✓ Să diferențieze contractele nenumite de celelalte categorii de contracte 	6/10 ore
10	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de delict ✓ Să caracterizeze delictele de drept civil ✓ Să definească și să caracterizeze gestiunea de afaceri ca izvor de obligații ✓ Să definească și să caracterizeze îmbogățirea fără justă cauză ca izvor de obligații 	6/10 ore
11	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească noțiunea de obligație naturală ✓ Să caracterizeze daunele interese 	6/10 ore

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să determine cauzele de exonerare a debitorului de la plata daunelor interese ✓ Să definească noțiunea de culpă 	
12	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Să definească plata ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să definească remiterea de datorie ca mod de stingere a obligațiilor ✓ Să caracterizeze stingerea obligației prin novațiune ✓ Să definească confuziunea ca mod de stingere a obligațiilor Să definească cesiunea de creanță 	6/10 ore
		Total 75/120 ore

VII. TEMATICA ORIENTATIVĂ A TEZELOR DE AN / TEZELOR DE LICENȚĂ

1. Izvoarele dreptului privat roman
2. Opera legislativă a lui Iustinian
3. Procedura civilă romană
4. Căsătoria romană
5. Tutela și curatela în dreptul roman
6. Dreptul de proprietate privată romană
7. Posesiunea în dreptul privat roman
8. Drepturile reale asupra bunurilor străine
9. Dreptul succesoral roman
10. Noțiunea de obligație
11. Contractele formale în dreptul roman
12. Contractele reale în dreptul roman
13. Contractele consensuale în dreptul roman
14. Obligații născute din delict
15. Efectele obligațiilor
16. Stingerea obligațiilor

VIII. Evaluare

1. Evaluări sumative periodice: lucrări de control; testări.

Model:

În itemii 1-4 încercuți varianta(ele) corectă(e) de răspuns(uri)

1. Dreptul privat roman se compune din următoarele părți:
 - a. dreptul civil, dreptul penal, dreptul natural;
 - b. dreptul civil, dreptul administrativ, dreptul internațional public;
 - c. dreptul civil, dreptul ginților, dreptul natural;
 - d. dreptul ginților, dreptul administrativ, dreptul penal;

2. Citarea pârâtului la proces:
 - a. se făcea, în procedura legis-acțiunilor, de către reclamant;
 - b. se făcea, în procedura extraordinară, de către reclamant;
 - c. nu era, în vechiul drept roman, de competența organelor statului;
 - d. se făcea în faza *in iudicio* a soluționării litigiului.

3. Formula de judecată:
 - a. era întocmită de către pretor, cu concursul părților;

- b. era întocmită de către judecător;
 - c. conținea indicații ce trebuiau urmate de către judecător în faza a doua a procesului;
 - d. se întocmea în faza *in iudicio* a soluționării litigiului.
4. În sistemul procedurii extraordinare sentința de condamnare poartă asupra:
- a. unei sume de bani;
 - b. obiectului cererii reclamantului;
 - c. averii creditorului;
 - d. averii debitorului.

Completați următoarele prepoziții în itemii 5 - 10

5. Legea, ca izvor de Drept roman, cuprinde următoarele părți: _____
6. Explicați în ce constă dualitatea drept civil – drept pretorian: _____
7. Enumerați și definiți cele trei părți constitutive ale dreptului privat roman: _____
8. Definiți procedura civilă romană: _____
9. Caracterul formalist al procedurii legisacțiunilor decurge din faptul că: _____
10. În fața magistratului, care erau atitudinile pe care pârâțul le putea adopta față de pretențiile reclamantului și care erau efectele acestora: _____
2. Evaluarea sumativă finală.

Model:

**Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Drept și Științe Sociale
Catedra de Drept**

Aprob

Șef Catedră E. Botnari

Test _____

Pentru susținerea examenului la dreptul roman

Anul I, grupa _____

Încercuiți variantele de răspuns pe care le considerați corecte:

1. Căsătoria romană
- a. se putea încheia, conform vechiului drept roman, numai prin mijloace formaliste;
 - b. se putea desface prin divorț;
 - c. era un izvor al puterii părintești;
 - d. beneficia de același tratament juridic ca și concubinajul.
2. Testamentul
- a. a apărut ulterior succesiunii legitime (legale);

- b. conform dreptului civil, se putea face în fața adunării populare curiate;
- c. este un contract;
- d. este, în dreptul clasic și postclasic, un act juridic revocabil.

3. Locatarul

- a. este un detentor, față de bunul primit în locațiune;
- b. este un posesor, față de bunul primit în locațiune;
- c. are obligația de a garanta pentru viciile ascunse ale bunului dat în locațiune;
- d. nu poate beneficia de ocrotire posesorie din partea pretorului.

4. Citarea pârâtului la proces

- a. se făcea, în procedura legis-acțiunilor, de către reclamant;
- b. se făcea, în procedura extraordinară, de către reclamant;
- c. nu era, în vechiul drept roman, de competența organelor statului;
- d. se făcea în faza *in iudicio* a soluționării litigiului.

5. Conform dreptului roman, următoarele categorii **nu** aveau capacitate juridică:

- a. sclavii;
- b. prizonierii de război;
- c. femeia căsătorită *cum manu*;
- d. femeia intrată prin căsătorie în puterea soțului.

6. Proprietatea

- a. nu era cunoscută în dreptul roman clasic;
- b. este un drept real;
- c. se putea exercita atât asupra lucrurilor patrimoniale, cât și asupra celor extrapatrimoniale.
- d. se pierdea de către proprietarul care nu se folosea de bunul său

7. Posesiunea

- a. este sinonimă cu proprietatea;
- b. exista când se întruneau elementul material (*corpus*) și cel intențional (*animus*);
- c. era ocrotită de consul prin acordarea de interdicte posesorii;
- d. era ocrotită de pretor prin acordarea de interdicte posesorii.

8. Contractul de locațiune

- a. este un contract consensual;
- b. obligă pe chiriaș să garanteze pentru evicțiune;
- c. nu transferă proprietatea de la locator la locatar;
- d. generează obligații pentru locator și locatar.

9. Uzucapiunea

- a. se poate aplica atât la bunurile mobile cât și la cele imobile;
- b. este un mod de dobândire a proprietății bazat pe trecerea unui interval de timp fixat prin lege;
- c. se referă numai la bunurile mobile, la cele imobile aplicându-se accesiunea;
- d. reprezintă unirea unui lucru principal cu unul accesoriu.

10 Contractul de comodat

- a. este un contract consensual;
- b. obligă pe comodant să garanteze pentru evicțiune;
- c. nu obligă pe comodatari să facă vreo plată pentru folosința lucrului;
- d. este destinat realizării împrumutului de folosință.

IX. Resurse informaționale ale cursului

- 1) Vladimir Hanga, Mircea-Dan Bocșan, CURS DE DREPT PRIVAT ROMAN, București, 2005;
- 1) Valerius M. Ciucă, LECȚII DE DREPT ROMAN, Vol. I-IV, Iași, 1998-2001;
- 2) Emil Molcuț, DREPT PRIVAT ROMAN, Universul Juridic, București, 2004;
- 3) Emil Molcuț, Dan Oancea, DREPT PRIVAT ROMAN, București, 1995;
- 4) Mihai Vasile Jacotă, DREPT ROMAN, voi. I-II, Iași, 1993;
- 5) Ștefan Cocoș, DREPT ROMAN, București, 2000;
- 6) Ștefan Cocoș, M. Toma, Gh. Toma, BREVIAR TERMINOLOGIC DE DREPT ROMAN, București, 2001;
- 7) Romulus Gidro, Oana Mișuțiu, DREPT ROMAN, Partea I, Cluj-Napoca, 1996;
- 8) Teodor Sâmbrian, DREPT ROMAN, *Principii, instituții și texte comentate*, București, 1995;
- 9) Teodor Sâmbrian, PRINCIPII, INSTITUȚII ȘI TEXTE CELEBRE, Șansa, București, 1994;
- 10) Ion C. Cătuneanu, IZVOARE DE DREPT ROMAN ȘI FORMULE DE ACȚIUNI, Cartea românească, București, 1923 ;
- 11) Ion M. Anghel, DREPTUL ROMAN, București, 2000;
- 12) “*Instituțiile lui Iustinian*”, trad. de Vladimir Hanga, LuminaLex, București, 2000;
- 13) Vladimir Hanga, ADAGII JURIDICE LATINEȘTI, Lumina Lex, București 1998;
- 14) Gaius, *Instituțiunile*, trad. Rom. Aurel Popescu, București, 1982;
- 15) Florin Bohîltea, Constantin Olariu, INSTITUȚII ROMANE. DICȚIONAR DE TERMENI, București, 2000;
- 16) Д. В. Дождев, РИМСКОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО, Москва, 1997;
- 17) И. Б. Новицкий, РИМСКОЕ ПРАВО, Москва, 1998;
- 18) В.А. Тархов, РИМСКОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО, Москва, 1996.